

Concentrat de istorie 6

Scheme recapitulative
și teste de evaluare

altfel

MARIA OCHESCU

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1 – LUMEA MEDIEVALĂ

1.1. Satul medieval. Studiu de caz: descrierea unui sat medieval	6
1.2. Orașul medieval: centru meșteșugăresc și comercial	
Studiu de caz: Constantinopol	8

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 2 – SOCIETATEA MEDIEVALĂ

2.1. Societatea medievală în Europa	10
---	----

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 3 – BISERICA ÎN EVUL MEDIU

3.1. Marea Schismă a bisericii creștine (1054)	12
3.2. Cruciadele	14

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 4 – CULTURA ȘI SOCIETATEA ÎN EVUL MEDIU

4.1. Literatura medievală. Studiu de caz: <i>Cântecul lui Roland</i>	16
4.2. Arhitectura medievală. Studiu de caz: Descrierea unei biserici, catedrale, mănăstiri sau a unui castel medieval	18

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 5 – STATUL MEDIEVAL

5.1. Organizarea statului în Europa medievală. Studiu de caz: Franța, Germania, Imperiul Bizantin	20
5.2. Formarea statelor medievale în spațiul românesc	22
5.3. Formarea și expansiunea Imperiului Otoman	
Studiu de caz: Raporturile Țărilor Române cu Poarta în secolele XV – XVI.	24

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 6 – NAȘTEREA LUMII MODERNE. EUROPA ÎN EXPANSIUNE

6.1. De la atelierul meșteșugăresc la manufactură	26
6.2. Principalele descoperiri geografice și consecințele lor	28

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 7 – NAȘTEREA LUMII MODERNE. RENAȘTEREA ȘI UMANISMUL

7.1. Renașterea în Italia. Influențe culturale în Europa	30
--	----

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 8 – NAȘTEREA LUMII MODERNE. REFORMA RELIGIOASĂ ȘI CONSECINȚELE SALE

8.1. Reforma și Contrareforma	32
8.2. Războiul de 30 de ani și consecințele sale	34

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 9 – EPOCA MODERNĂ. EUROPA ÎN SECOLELE XVII – XVIII

9.1. Manifestări ale absolutismului monarhic	36
9.2. Monarhia constituțională în Anglia.	38
9.3. Iluminismul. Studiu de caz: Voltaire, J.J. Rousseau, Montesquieu, Iosif al II-lea	40

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 10 – EPOCA MODERNĂ. REVOLUȚII ALE EPOCII MODERNE

10.1. Revoluția americană.	42
10.2. Revoluția din Franța: de la Adunarea Stărilor Generale la Convenția Iacobină Studiu de caz: Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului.	44
10.3. Franța, de la consulat la imperiu. Studiu de caz: Codul lui Napoleon	46

SATUL MEDIEVAL

caracteristici

- centrul vieții în Evul Mediu
- alcătuire: vatra de locuit, loturile și proprietatea comună (pădurile, pășunile, iazurile etc.)

economie

- economie de tip închis (autarhică)
- agricultura (ramură de bază), creșterea animalelor
- utilaj agricol rudimentar, primitiv
- meșteșuguri casnice: torsi, țesut, cojocărit, olărit, fierărit
- comerțul puțin dezvoltat (troc)

viața socială

- gravita în jurul bisericii și al primăriei
- țărani liberi și țărani dependenți

viața cotidiană

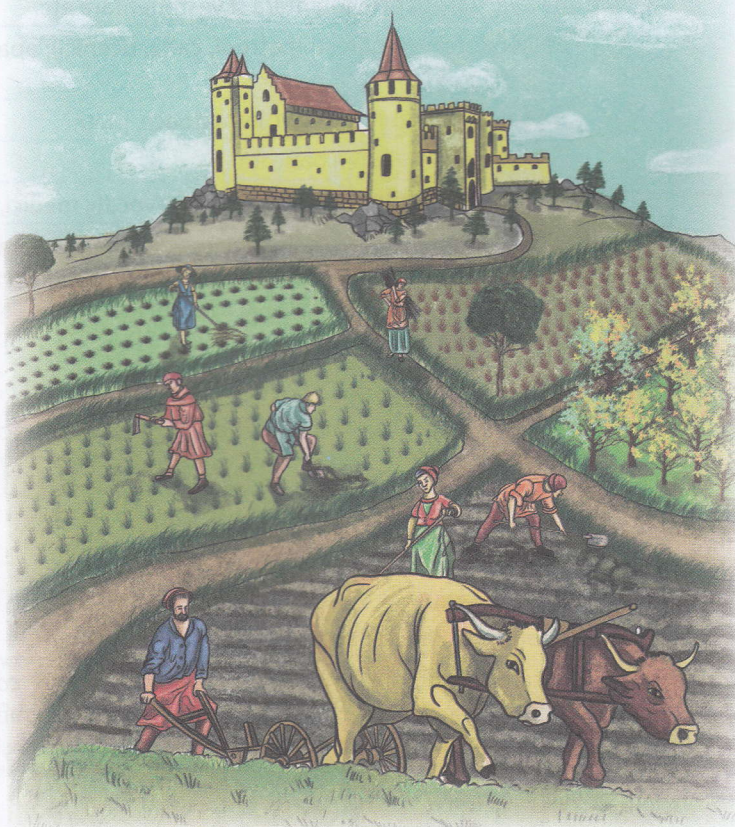
- monotonă și marcată de sărăcie
- legată de ritmul lucrărilor agricole și al sărbătorilor religioase
- locuința – din lemn și chirpici; acoperită cu paie; 1 – 2 încăperi care adăposteau deseori oameni și animale; dependențe (grajduri și hambare); mobilier sărac (paturi, lăzi de depozitare, scaune, bănci)
- hrana – lipsită de varietate (pâine din grâu sau secară, legume, fructe, lactate și carne din gospodăria proprie, pește, apă și ocazional vin)
- îmbrăcămintea – confecționată în casă din pânză groasă, lână (postav), piele
- încălțăminte – saboți din lemn, opinci
- bărbații purtau cămașă și tunică, pantaloni; femeile – rochie lungă cu tunică fără mâneci, broboade pe cap; iarna – haine din piei de oaie, cizme din piele, pălării de lână etc.

asolament – acțiunea de alternare a culturilor pe o suprafață de pământ

cormană – parte a unui plug care are rolul de a răsturna brazda de pământ

- extinderea suprafețelor cultivate (defrișări, deșțeleniri)
- dezvoltarea cultivării legumelor (mazărea, linte, bobul, fasolea)
- tehnica asolamentului (bienio și trienio)
- sistemul de înhamare și înjugare a animalelor de tracțiune
- morile de vânt și de apă
- plugul cu cormană
- grapa
- potcoava

progrese

1.2. ORAȘUL MEDIEVAL: CENTRU MEȘTEȘUGĂRESC ȘI
COMERCIAL. STUDIU DE CAZ: CONSTANTINOPOL

... ORAȘUL MEDIEVAL

caracteristici

- centru meșteșugăresc și comercial
- sediu administrativ, ecleziastic și politic
- dezvoltare începând cu secolul X ■ orașe noi de-a lungul căilor comerciale, lângă castele și mănăstiri: Veneția, Genova, Florența (Italia), Londra (Anglia), Hamburg, Lübeck, Nürnberg (Germania), Barcelona (Spania), Paris, Lyon (Franța), Lwow, Cracovia (Polonia) ■ pe structura orașelor antice (Roma, Alexandria, Constantinopol)

economie

- meșteșuguri diverse – prelucrarea metalelor, construcții, șantiere navale, producție alimentară și vestimentară etc.
- ateliere meșteșugărești (patroni, calfe, ucenici); apariția manufacturilor
- comerțul – târguri, bâlciuri, iarmaroace, piețe
- cămătăria, activitatea bancară
- profesii liberale – funcționari, notari, avocați, medici, farmaciști etc.
- forme de asociere profesională: meșteșugarii → bresle; negustorii → ghilde; orașele → hanse (*Hansa teutonică*, *Liga lombardă* etc.)

viața
socială

- diferențiere socială – patriciat (bogații), plebea (sărăcimea orașelor)

viața
politică

- dependență față de nobilimea feudală
- mișcarea comunală – victoria orașenilor: ■ *orașe comune* ■ *orașe comune, dar dependente de coroana regală* (ex.: Franța) ■ *republici orașenești* (politică internă și externă proprie – Italia și Germania)

burg – oraș medieval fortificat

burghez – locuitor al burgului

ghildă – asociație profesională a meșteșugarilor

hansă – asociație comercială a orașelor în Evul Mediu

manufactură – formă de producție premergătoare mării industrii, caracterizată prin predominarea muncii manuale, prin diviziunea amănunțită a muncii în cadrul atelierului și prin reunirea muncitorilor și a meșterilor în ateliere aflate sub conducerea patronului

mișcare comunală – mișcare de eliberare a orașenilor de sub tutela nobililor

- animată, desfășurată pe stradă, în piețe, taverne; circulația nocturnă interzisă
- centre de interes – biserica, primăria, piața
- locuințele – construite haotic și înghesuite între zidurile de apărare; din lemn și piatră cu cel mult un etaj; străzi înguste podite cu lemn/piatră, pline de gunoaie
- marcată de pericole: incendii și epidemii

viața cotidiană

... CONSTANTINOPOL

- 330 – construit de Constantin cel Mare, pe locul vechii colonii grecești Bizanț
- secolul al XII-lea – cel mai mare și mai bogat oraș din Europa
- 1204 (Cruciada a IV-a) – ocupat și jefuit de cruciații apuseni
- 1453 – cucerit de turci (Mehmed al II-lea)

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1 – LUMEA MEDIEVALĂ

1.1. Satul medieval. Studiu de caz: descrierea unui sat medieval.....	4
1.2. Orașul medieval: centru meșteșugăresc și comercial	
Studiu de caz: Constantinopol	6

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 2 – SOCIETATEA MEDIEVALĂ

2.1. Societatea medievală în Europa	8
---	---

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 3 – BISERICA ÎN EVUL MEDIU

3.1. Marea Schismă a bisericii creștine (1054).....	10
3.2. Cruciadele	12

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 4 – CULTURA ȘI SOCIETATEA ÎN EVUL MEDIU

4.1. Literatura medievală. Studiu de caz: <i>Cântecul lui Roland</i>	14
4.2. Arhitectura medievală. Studiu de caz: Descrierea unei biserici, catedrale, mănăstiri sau a unui castel medieval	16

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 5 – STATUL MEDIEVAL

5.1. Organizarea statului în Europa medievală. Studiu de caz: Franța, Germania, Imperiul Bizantin	18
5.2. Formarea statelor medievale în spațiul românesc	20
5.3. Formarea și expansiunea Imperiului Otoman	
Studiu de caz: Raporturile Țărilor Române cu Poarta în secolele XV – XVI.	22

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 6 – NAȘTEREA LUMII MODERNE. EUROPA ÎN EXPANSIUNE

6.1. De la atelierul meșteșugăresc la manufactură	24
6.2. Principalele descoperiri geografice și consecințele lor	26

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 7 – NAȘTEREA LUMII MODERNE.

RENAȘTEREA ȘI UMANISMUL

7.1. Renașterea în Italia. Influențe culturale în Europa	28
--	----

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 8 – NAȘTEREA LUMII MODERNE.

REFORMA RELIGIOASĂ ȘI CONSECINȚELE SALE

8.1. Reforma și Contrareforma	30
8.2. Războiul de 30 de ani și consecințele sale	32

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 9 – EPOCA MODERNĂ.

EUROPA ÎN SECOLELE XVII – XVIII

9.1. Manifestări ale absolutismului monarhic	34
9.2. Monarhia constituțională în Anglia.	36
9.3. Iluminismul. Studiu de caz: Voltaire, J.J. Rousseau, Montesquieu, Iosif al II-lea	38

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 10 – EPOCA MODERNĂ.

REVOLUȚII ALE EPOCII MODERNE

10.1. Revoluția americană.	40
10.2. Revoluția din Franța: de la Adunarea Stărilor Generale la Convenția Iacobină Studiu de caz: Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului.	42
10.3. Franța, de la consulat la imperiu. Studiu de caz: Codul lui Napoleon	44

TEST DE EVALUARE

SUBIECTUL I

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre afirmațiile date.

- Asociația profesională a meșteșugarilor în Evul Mediu se numea:
 - ghildă;
 - breaslă;
 - hansă;
 - ligă.
- Activitatea avocaților și a notarilor era în legătură cu:
 - meșteșugurile;
 - profesiile liberale;
 - manufactura;
 - comerțul.
- Orașele medievale erau desemnate cu termenul de burg datorită:
 - sistemului de fortificații;
 - sistemului de canalizare;
 - sistemului de iluminare;
 - sistemului de conducere.
- Calfele și ucenicii lucrau în domeniul:
 - negoțului;
 - finanțelor;
 - meșteșugurilor;
 - agriculturii.

(20 puncte)

SUBIECTUL II

Realizează corespondența dintre termenii din coloana A și cei din coloana B. (Scrie perechile corecte dintre fiecare literă din coloana A și cifra corespunzătoare din coloana B.)

A

- comerț
- finanțe
- politică
- social

B

- ghildă _____
- comună _____
- cămătărie _____
- plebea orașenească _____
- manufactură _____

(12 puncte)

SUBIECTUL III

Completează spațiile libere cu termenii corespunzători din lista de mai jos.

Începând cu secolul _____, viața urbană a început să se dezvolte. Au apărut orașe noi ca _____ sau au renăscut vechi orașe antice, precum _____. Principalele activități economice erau meșteșugurile și _____. Sub aspect politic, orașele au luptat pentru eliberare de sub tutela _____.

Lista de cuvinte: secolul IX, secolul X, Londra, Constantinopol, comerț, industrie, nobilime, patriciat.

(20 puncte)

SUBIECTUL IV

Marchează cu A (adevărat) s

Marchează cu A (adevărat) sau F (fals) propozițiile de mai jos.

1. Patriciatul orașenesc îi reprezenta pe săracii orașelor.
2. Republicile orașenești erau orașe medievale independente, dar dependente de rege.
3. Manufactura se baza pe diviziunea amănunțită a muncii în cadrul unui atelier.
4. În secolul al XIII-lea, Constantinopolul era cel mai mare și mai bogat oraș din Europa.
5. Viața oamenilor din mediul urban medieval era marcată de pericolul incendiilor și al epidemiilor.

(20 punte)

SUBIECTUL V

Se dau următorii termeni: *bâlci, patriciat, burghezie, mișcare comunală, primărie.*

Elaborează un text istoric de ½ pagină, utilizând termenii enumerați. Se punctează și introducerea, cuprinsul și încheierea.

(18 puncte)

[illegible]

Oficiu: 10 puncte

Total: 100 de puncte

POST-EVALUARE. *Istoria în viața mea*

- **Temă de reflecție:** Poate fi considerat orașul medieval purtător de progres? Argumentează-ți răspunsul.
- **Reconstituie prin documentare proprie** istoria medievală a orașului în care locuiești sau a celui mai apropiat oraș de localitatea în care locuiești. Împărtășește cele aflate colegilor.